

POGOSTA VPRAŠANJA

Pri vsakdanjem delu s tajnimi podatki se javni uslužbenci srečujemo s celo vrsto različnih vprašanj. Da bi le te reševali kar najbolj učinkovito, Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov praviloma mesečno organizira in izvaja usposabljanja v obliki enodnevnega seminarja na temo varovanja tajnih podatkov.

Kazalo

1. [Tolmačenje 31.a člena Zakona o tajnih podatkih](#)
2. [Dostopanje do tajnih podatkov brez dovoljenja](#)
3. [Študentsko delo in zunanji sodelavci](#)
4. [Pristojni predlagatelj varnostnega preverjanja oseb](#)
5. [Označevanje tajnih podatkov](#)
6. [Kako ravnamo z osnutki ali delovnimi gradivi, ki so označeni s stopnjo tajnosti?](#)
7. [Ali je treba dokument, ki je pravilno označen s stopnjo tajnosti, je evidentiran, ima žig in podpis pooblaščenih oseb, ne pa tudi ocene možnih škodljivih posledic, obravnavati kot tajeen?](#)
8. [Kako ravnati v primeru izpisovanja "banalnih" podatkov iz dokumenta, ki je označen s stopnjo tajnosti?](#)
9. [Kršitve pri obravnavanju tajnih podatkov](#)
10. [Dostopanje do tajnih podatkov EU - stopnje tajnosti INTERNO v organih](#)
11. [Udeležba na osnovnem usposabljanju s področja obravnavanja in varovanja tajnih podatkov](#)
12. [Prevajanje oznak stopenj tajnosti](#)
13. [Označevanje gradiv s stopnjo tajnosti – OPOZORILO GSV](#)
14. [Dostopanje do tajnih podatkov stopnje tajnosti INTERNO po preklicu dovoljenja za dostop do tajnih podatkov](#)
15. [Ponovna uporaba in posredovanje tajnega podatka](#)
16. [Izjemno označevanje tajnih podatkov](#)
17. [Pooblastilo za določanje tajnih podatkov](#)
18. [Predstojnik organa po ZTP](#)

Tolmačenje 31.a člena Zakona o tajnih podatkih

V skladu z 31.a členom Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11, v nadaljnjem besedilu: ZTP) imajo vse osebe, ki opravljajo funkcijo ali delajo v organu, dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti INTERNO, seveda v skladu s potrebo po seznanitvi in predhodno podpisano izjavo, da so seznanjene z ZTP in drugimi predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov. Predstojnik organa mora za te osebe pred podpisom izjave zagotoviti ustrezno usposabljanje s področja obravnavanja in varovanja tajnih podatkov (osnovno usposabljanje). Tajni podatki stopnje tajnosti INTERNO so namreč tajni podatki, katerih razkritje nepoklicani osebi bi lahko škodovalo delovanju ali izvajanju nalog organa (z vidika javne varnosti, obrambe, zunanjih zadev oziroma obveščevalne in varnostne dejavnosti).

V sistemizaciji se opredelijo le delovna mesta, na katerih potrebujejo osebe dovoljenje za dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti ZAUPNO ali višje.

Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov (UVTP) je zaradi ustreznega ravnanja s tajnimi podatki mnenja, da se morajo pred podpisom izjave o seznanjenosti z ZTP in drugimi predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov, in zavezanosti s tajnimi podatki ravnati v skladu s temi predpisi, osnovnega usposabljanja s področja obravnavanja in varovanja tajnih podatkov udeležiti tudi osebe iz 3. člena ZTP. Glede na del diktije v 3. členu ZTP, ki določa, da je potreben podpis omenjene izjave, je UVTP mnenja, da je najbolj priporočljiv način seznanitve z omenjenimi predpisi usposabljanje. V skladu z mednarodnimi standardi pa je usposabljanje zavezujoče.

V skladu z obstoječo zakonodajo s področja obravnavanja in varovanja tajnih podatkov je predvideno obnavljanje osnovnega usposabljanja v primeru vmesnega varnostnega preverjanja za potrditev veljavnosti dovoljenja, ki ga določa 25. c člen ZTP. Sicer pa je predstojnik organa in organizacije v skladu s tretjim odstavkom 38. člena ZTP dolžan enkrat letno zagotoviti dodatno usposabljanje oseb, ki opravljajo naloge na področju obravnavanja in varovanja tajnih podatkov stopnje tajnosti ZAUPNO in višje. Dodatno usposabljanje pa obsega med drugim tudi skrajšano obliko osnovnega usposabljanja in ga lahko v skladu s 23. členom Uredbe o varnostnem preverjanju in izdaji dovoljenj za dostop do tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 71/06 in 138/06) izvajajo za to pooblaščen osebe oziroma organizacijske enote v organu ali organizaciji, dokazila o udeležbi na dodatnem usposabljanju pa se izdajo v skladu s 24. členom navedene uredbe.

[Na kazalo](#)

Dostopanje do tajnih podatkov brez dovoljenja

Glede na številna vprašanja vam Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov (UVTP) na podlagi 43.a člena Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11, v nadaljnjem besedilu: ZTP) zaradi usklajenega delovanja na področju obravnavanja in varovanja tajnih podatkov posreduje določene določbe predpisov v zvezi z dostopanjem do tajnih podatkov:

1. Dostopanje do nacionalnih tajnih podatkov

3. člen ZTP določa, da v zvezi z opravljanjem svoje funkcije lahko do tajnih podatkov **brez dovoljenja** za dostop do tajnih podatkov dostopa:

- predsednik republike;
- predsednik vlade;
- poslanec;
- državni svetnik;
- župan in občinski svetnik;
- minister in predstojnik vladne službe, ki je neposredno odgovorna predsedniku vlade;
- varuh človekovih pravic in njegov namestnik;

- guverner, namestnik in vice guverner centralne banke;
- član računskega sodišča;
- predsednik in člani Državne revizijske komisije
- sodnik;
- predsednik in člani Državne revizijske komisije;
- državni tožilec;
- generalni državni pravobranilec in
- informacijski pooblaščenec.

Osebe iz prejšnjega odstavka dobijo dovoljenje z začetkom funkcije oziroma opravljanja dela in **podpisom izjave**, da so seznanjene z ZTP in drugimi predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov, in da se zavezujejo s tajnimi podatki ravnati v skladu s temi predpisi.

Nadalje 4. člen istega zakona določa, da ima dostop do tajnih podatkov brez dovoljenja pri opravljanju svoje funkcije nadzora Komisija Državnega zbora Republike Slovenije za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb.

Vse ostale osebe, ki niso zajete v 3. oziroma 4. členu ZTP lahko dostopajo do tajnih podatkov stopnje tajnosti ZAUPNO ali višje le na podlagi uspešno opravljenega varnostnega preverjanja, s katerim si pridobijo dovoljenje za dostop do tajnih podatkov, in v skladu s potrebo po seznanitvi s tajnimi podatki zaradi opravljanja funkcije ali izvajanja nalog na delovnem mestu v organu.

V skladu z 31.a členom ZTP imajo vse osebe, ki opravljajo funkcijo ali delajo v organu, dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti INTERNO, seveda v skladu s potrebo po seznanitvi in predhodno podpisano izjavo, da so seznanjene z ZTP in drugimi predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov. Predstojnik organa mora za te osebe pred podpisom izjave zagotoviti ustrezno usposabljanje s področja obravnavanja in varovanja tajnih podatkov (osnovno usposabljanje) in to izvede v skladu z 21. (program osnovnega usposabljanja), 23. in 24. členom Uredbe o varnostnem preverjanju in izdaji dovoljenj za dostop do tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 71/06 in 138/06).

2. Dostopanje do tajnih podatkov zveze Nato

V skladu s 34. točko Nato direktive AC/35 – D/2000 – REV3 z dne 6. 6. 2007 imajo osebe iz 3. in 4. člena ZTP dostop **brez dovoljenja** tudi do tajnih podatkov zveze Nato, in sicer v skladu s predpisi, ki jih določa nacionalna zakonodaja in v skladu s potrebo po seznanitvi, s tem da varnostna politika zveze Nato **zahteva** tudi predhodno poučenost oseb o obravnavanju in varovanju tajnih podatkov zveze Nato.

V primeru udeležbe na odborih zveze Nato ali usposabljanjih zveze Nato je potrebno v skladu z 19. členom uredbe najaviti obisk v tujini pri pristojnih organih tuje države ali mednarodne organizacije. Pisno zaprosilo za predhodno najavo obiska osebe predloži pristojni organ UVTP, in sicer na obrazcu NO, ki je priloga in sestavni del zgoraj navedene uredbe. Zaposilo se predloži pred predvidenim obiskom v času, ki ga določajo mednarodna pogodba ali predpisi mednarodnih organizacij, vendar ne v roku, krajšem od **pet delovnih dni**.

3. Dostopanje do tajnih podatkov EU

V skladu s Sklepom Sveta EU o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU z dne 31. 3. 2011 imajo osebe iz 3. in 4. člena ZTP dostop **brez dovoljenja** tudi do tajnih podatkov EU, in sicer v skladu s predpisi, ki jih določa nacionalna zakonodaja in v skladu s potrebo po seznanitvi, s tem da varnostna politika EU **zahteva** tudi predhodno poučenost oseb o obravnavanju in varovanju tajnih podatkov EU.

[Na kazalo](#)

Študentsko delo in zunanji sodelavci

2. člen Uredbe o varnostnem preverjanju in izdaji dovoljenj za dostop do tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 71/06 in 138/06) določa, da organi in organizacije določijo delovna mesta, na katerih bodo imeli zaposleni zaradi opravljanja funkcij ali izvajanja nalog na delovnih mestih v organu ali organizaciji dostop do tajnih podatkov ali bodo seznanjeni z njihovo vsebino oziroma se bodo z njo lahko seznanili pri svojem delu. Iz navedenega je torej mogoče razumeti, da imajo študenti, ki delajo na podlagi napotnice, status, ki ni primerljiv z zaposlenimi v organu in posledično študenti načeloma ne bi smeli izvajati nalog, pri katerih je potrebno obravnavanje tajnih podatkov. Vsak organ naj bi delo organiziral tako, da bodo naloge, povezane z obravnavanjem tajnih podatkov, opravljale osebe, zaposlene v tem organu ali pa osebe iz organizacije, s katero je bila sklenjena pogodba za izvedbo naročila organa.

V primeru ugotovitve predstojnika organa, da je za izvedbo nalog v organu neizogibna pomoč študenta, predstojnik organa oziroma od njega pooblaščen oseba izda ustrezen akt, s katerim obrazloži potrebo po seznanitvi s tajnimi podatki ustrezne stopnje tajnosti, v katerem navede tudi podatke o študentu (ime in priimek, datum in kraj rojstva, stalno bivališče) in stopnjo tajnosti tajnih podatkov, s katerih vsebino se bo posamezni študent seznanil.

Pri obravnavanju tajnih podatkov stopnje tajnosti INTERNO predstojnik organa v skladu z 31. a členom Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06—uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11, v nadaljnjem besedilu: ZTP) za vsakega študenta zagotovi:

1. osnovno usposabljanje s področja obravnavanja tajnih podatkov;
2. podpis izjave o seznanjenosti z ZTP in ostalimi predpisi, ki urejajo področje tajnih podatkov.

Pri obravnavanju tajnih podatkov stopnje tajnosti ZAUPNO ali višje predstojnik organa oziroma od njega pooblaščen oseba predlaga za študenta ustrezno varnostno preverjanje, katerega izvede Ministrstvo za notranje zadeve, razen za študente, ki bodo opravljali delo za Ministrstvo za obrambo (varnostno preverjanje je v njegovi pristojnosti) in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo (varnostno preverjanje je v njeni pristojnosti).

Če predstojnik organa ali od njega pooblaščen oseba sprejme odločitev, da je za izvršitev določene naloge v organu potrebno sodelovanje osebe, ki ima bodisi status upokojenca, znanstvenika ali drugega neodvisnega strokovnjaka (zunanji sodelavec), se slednji smatrajo kot izvajalci storitev in se potemtakem uvrščajo v tretji odstavek 1. člena ZTP. Predstojnik organa sklene s posamičnim zunanjim sodelavcem ustrezen pravni akt (podjemna pogodba, avtorska pogodba in podobno), v katerem opredeli potrebo po seznanitvi s tajnimi podatki in stopnjo tajnosti tajnih podatkov, s katerimi se bo zunanji sodelavec seznanil.

Če se bo zunanji sodelavec seznanil s tajnimi podatki stopnje tajnosti INTERNO, mora izpolnjevati pogoje določene z drugim odstavkom 35.b člena ZTP:

1. zunanjemu sodelavcu predstojnik organa zagotovi osnovno usposabljanje s področja obravnavanja tajnih podatkov;
2. zunanji sodelavec po opravljenem osnovnem usposabljanju s področja obravnavanja tajnih podatkov podpiše izjavo o seznanjenosti z ZTP in ostalimi predpisi, ki urejajo področje tajnih podatkov;
3. zunanji sodelavec ni bil pravnomočno obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti;
4. zunanji sodelavec ni bil obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev;
5. zunanji sodelavec ni v kazenskem postopku zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Pri obravnavanju tajnih podatkov stopnje tajnosti ZAUPNO ali višje predstojnik organa oziroma od njega pooblaščen oseba predlaga za zunanjega sodelavca ustrezno varnostno preverjanje, katerega

izvede Ministrstvo za notranje zadeve, razen za zunanje sodelavce, ki bodo opravljali delo za Ministrstvo za obrambo (varnostno preverjanje je v njegovi pristojnosti) in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo (varnostno preverjanje je v njeni pristojnosti).

[Na kazalo](#)

Predlagatelj varnostnega preverjanja

V skladu z 22.f členom Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11, v nadaljnjem besedilu: ZTP) se postopek varnostnega preverjanja za izdajo dovoljenja za dostop do tajnih podatkov začne na podlagi pisnega predloga predstojnika organa (predlagatelj).

Predlagatelji postopka varnostnega preverjanja za izdajo dovoljenja so:

1. predstojnik organa iz drugega odstavka 1. člena ZTP za osebe, ki bodo dovoljenje potrebovale zaradi izvajanja nalog na delovnem mestu v tem organu, ter za osebe, zaposlene v organizacijah iz tretjega odstavka 1. člena ZTP;
2. minister, pristojen za gospodarstvo, za osebe, zaposlene v organizacijah, ki bodo dovoljenje za dostop do tajnih podatkov potrebovale zaradi izvajanja javnih in drugih naročil, v okviru katerih bodo potrebovale dostop do tajnih podatkov tuje države ali mednarodne organizacije;
3. predstojnik nacionalnega varnostnega organa za primere, ki niso zajeti v prejšnjih dveh točkah.

Kadar predstojnik organa za vložitev predloga za začetek postopka izdaje dovoljenja za dostop do tajnih podatkov pisno pooblasti zaposlenega v organu, mora na podlagi 3. člena Uredbe o varnostnem preverjanju in izdaji dovoljenj za dostop do tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 71/06 in 138/06) o tem obvestiti organ iz 22. člena ZTP, ki je pristojen za vodenje postopka varnostnega preverjanja.

O pristojnem predlagatelju je potrebno obvestiti tudi Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov, ki je pristojen za izdajo dovoljenja za dostop do tajnih podatkov zveze Nato in EU.

[Na kazalo](#)

Označevanje tajnih podatkov

Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov želi na podlagi prejetih vprašanj in ugotovitev inšpekcijskih pregledov ter delovnih skupin vse organe, ki tajne podatke obravnavajo, opozoriti na ustrezno uporabo predpisov glede označevanja tajnih podatkov. Pomanjkljivosti pri označevanju tajnih podatkov v praksi lahko povzročijo tudi njihovo neustrezno varovanje ter večjo možnost razkritja nepooblaščenim osebam. Zato smo vam v pomoč pri označevanju na podlagi predpisov v nadaljevanju pripravili nekaj osnovnih napotkov.

Označevanje tajnih podatkov je opredeljeno v II. poglavju Uredbe o varovanju tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 74/05, 7/11 in 24/11–popr.).

- **Oznaka tajnosti, številka strani, številka izvoda, rdeča črta**

Navedena uredba med drugim določa, da morajo biti vsi pisni dokumenti označeni s stopnjo tajnosti v glavi in nogi, in sicer na vseh straneh dokumenta. Oznaka stopnje tajnosti se mora jasno razlikovati od drugih zapisov, zato se za zapis oznake uporabijo poudarjene velike tiskane črke, ki morajo biti večje od črk preostalih zapisov. V nogi je treba navesti tudi zaporedno številko strani glede na skupno število strani.

Dokumentom stopnje tajnosti **TAJNO** in **STROGO TAJNO** je treba dodati tudi številko izvoda dokumenta in število morebitnih prilog.

Dokument STROGO TAJNO je v zgornjem desnem kotu diagonalno označen tudi z rdečo črto, debeline najmanj 4 mm.

- **Ocena možnih škodljivih posledic**

Ocena možnih škodljivih posledic je pisna in obvezna za vsak dokument, ki vsebuje tajni podatek. Ocena možnih škodljivih posledic nima stopnje tajnosti in se hrani kot priloga dokumenta pri organu, ki je stopnjo tajnosti določil. Ocena možnih škodljivih posledic je obrazložitev možnih škodljivih posledic v primeru razkritja podatka nepooblaščenim osebam.

V oceno tudi zapišemo način prenehanja tajnosti skladno z 18. členom Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11).

Ocena možnih škodljivih posledic je eden ključnih dokumentov pri presojanju prevladujočega javnega interesa v zvezi z razkritjem podatkov, ki so določeni kot tajni, zato je pomembno, da je izdelana z vso skrbnostjo osebe, ki stopnjo tajnosti določila.

- **Kopija**

Kopiranje tajnega podatka, z izjemo tajnega podatka stopnje tajnosti STROGO TAJNO, lahko odredi s pisarniško odredbo le oseba, ki je za to pooblaščen. Kopijo se označi v višini zgornje oznake stopnje tajnosti z besedo KOPIJA in njena zaporedna številka.

- **Sprememba stopnje tajnosti ali preklica**

Kadar se stopnja tajnosti spremeni, se o tem pisno obvesti vse prejemnike tajnega podatka. Na podlagi tega dopisa, se sprememba izvede tako, da se prvotna oznaka prečrta, pod njo ali nad njo pa se tajni podatek označi z novo oznako stopnje tajnosti oziroma preklic. Ob tem želimo opozoriti tudi na določilo tretjega odstavka že omenjenega 18. člena Zakona o tajnih podatkih, ki določa da morajo organi tajne podatke stopnje STROGO TAJNO pregledati enkrat letno, ostale stopnje tajnosti pa vsaka tri leta in oceniti, ali še obstaja potreba po njihovi tajnosti.

[Na kazalo](#)

Kako ravnamo z osnutki oziroma delovnimi gradivi, ki so označeni s stopnjo tajnosti?

Pooblaščen oseba skladno določilom prvega odstavka 11. člena Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11) določi stopnjo tajnosti podatka ob njegovem nastanku oziroma začetku izvajanja naloge organa, katere rezultat bo tajen podatek. Podatek oziroma dokument v fizični (papirni) obliki, ki nastane najkasneje s podpisom pooblaščen osebe, se oštevilči v skladu s klasifikacijskim načrtom ter ustrezno evidentira. Če gre za dokument stopnjevan s stopnjo tajnosti, se izdelata tudi ocena možnih škodljivih posledic, ki je priloga tega tajnega dokumenta. Takšen dokument se obravnava v skladu s predpisi za varovanje tajnih podatkov, ki preprečujejo njegovo razkritje nepooblaščenim osebam. Osutek ali delovno gradivo, ki je označeno s stopnjo tajnosti, ni pa (še) podpisano s strani pooblaščen osebe, mora biti ravno tako obravnavano z vso skrbnostjo vseh oseb, ki so glede na potrebo po seznanitvi z njim seznanjene oziroma ga obravnavajo. Varnostna kultura oseb, ki se srečujejo s tovrstnimi podatki, narekuje njihovo varovanje v skladu s predpisi o varovanju tajnih podatkov.

[Na kazalo](#)

Ali je potrebno dokument, ki je pravilno označen s stopnjo, je evidentiran, ima žig in podpis pooblaščen osebe, ne pa tudi ocene možnih škodljivih posledic, obravnavati kot tajen?

Na vprašanje ali je treba dokument, ki je pravilno označen s stopnjo tajnosti, je evidentiran, ima žig in podpis pooblaščen osebe, ne pa tudi ocene možnih škodljivih posledic, obravnavati kot tajen, je

odgovor **pritrديلen**. Ocena možnih škodljivih posledic je priloga arhivskemu izvodu dokumenta, prejemniki z dokumentom ravnajo skladno s predpisi o varovanju tajnih podatkov, čeprav z oceno možnih škodljivih posledic niso seznanjeni in je ne poznajo. Pri dokumentih starejšega datuma, pred uveljavitvijo Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11) v letu 2003, ocene možnih škodljivih posledic ni bilo treba izdelovati, zato jo ob preoznačitvi prav tako ni treba posebej izdelovati. Preoznačitev stopnje tajnosti je izrecno določena (48. člen – upoštevana sprememba iz navedenega zakona), zato se z dokumentom ravna v skladu z določeno stopnjo tajnosti. Če bi ob ponovni uporabi tovrstnega dokumenta ocenili, da je stopnjo tajnosti potrebno povišati ali znižati, bi to morali pisno obrazložiti, kar pa bi štelo za oceno možnih škodljivih posledic.

[Na kazalo](#)

Kako ravnati v primeru izpisovanja »banalnih« podatkov iz dokumenta, ki je označen s stopnjo tajnosti?

Na vprašanje glede izpisovanja posameznih »banalnih« podatkov iz nekega dokumenta, ki je označen s stopnjo tajnosti, smo mnenja, da je treba določilo 25. člena Uredbe o varovanju tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 74/05, 7/11 in 24/11–popr.) razumno tolmačiti in presoditi ali je uporabljen podatek glede na vsebino resnično tajen ali ne ter se po potrebi tudi posvetovati z organom, ki je tajni podatek določil. Vse premalo se namreč poslužujemo dodatnega in izjemnega označevanja (6. in 7. člen navedene uredbe), ki omogočata, da je samo del dokumenta označen z določeno stopnjo tajnosti. V praksi se srečujemo s primeri, ko je dokument kot celota stopnjevan, čeprav so v njem tudi podatki, ki niso tajni (na primer naslov organa), zato je presoja tajnosti podatka iz nekega dokumenta nujno individualna. Temu vprašanju kaže posvetiti več pozornosti tudi v sklopu osnovnega, predvsem pa dodatnega usposabljanja s področja tajnih podatkov.

[Na kazalo](#)

Kršitve pri obravnavanju tajnih podatkov

Zakon o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11, v nadaljnjem besedilu: ZTP) v četrtem odstavku 1. člena določa, da je vsakdo, ki mu je bil zaupan tajni podatek, ali ki se je seznanil z vsebino tajnega podatka, odgovoren za njegovo varovanje in ohranitev njegove varnosti. ZTP in na podlagi tega sprejeti podzakonski akti določajo skupne osnove enotnega sistema določanja, varovanja in dostopa do tajnih podatkov ter prenehanja tajnosti tajnih podatkov. Po tem zakonu morajo ravnati državni organi, organi lokalnih skupnosti, nosilci javnih pooblastil ter drugi organi, gospodarske družbe in organizacije, ki pri izvajanju zakonsko določenih nalog pridobijo ali razpolagajo s tajnimi podatki ter posamezniki v teh organih.

Varovanje tajnih podatkov skladno s predpisi zagotavlja torej vsak organ, ki tajni podatek določi in organ, ki tajni podatek prejme ter posamezniki v teh organih, in sicer z vzpostavitvijo fizičnih, organizacijskih in tehničnih ukrepov varovanja, ki onemogočajo njihovo razkritje nepooblaščenim osebam.

Postopek ob zlorabi tajnega podatka je določen v 35. in 36. členu Uredbe o varovanju tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 74/05, 7/11 in 24/11–popr.) in predvideva seznanitev pooblaščenih oseb oziroma organov ter zagotovitev vseh ukrepov za preprečitev nadaljnje zlorabe tajnega podatka in izsleditev odtujenih tajnih podatkov. Za zlorabo se skladno s 35. členom navedene uredbe šteje vsak nepooblaščen dostop, uničenje, odtujitev ali kakršenkoli drug dogodek, ki kaže na zlorabo tajnih podatkov. O takšnem dogodku je treba takoj seznaniti predstojnika organa oziroma osebo, ki jo pooblasti. Predstojnik organa, v katerem je bil tajni podatek zlorabljen, mora o tem obvestiti organ, ki

je določil tajni podatek, ter nacionalni varnostni organ, v primeru suma storitve kaznivega dejanja pa tudi policijo. Takoj je treba zagotoviti vse ukrepe za preprečitev nadaljnje zlorabe in izsleditev odtujenih tajnih podatkov.

Obvestilo o zlorabi tajnega podatka mora vsebovati (36. člen uredbe):

- podatke za identifikacijo tajnega podatka,
- kratek opis okoliščin,
- ali je bil lastnik podatkov obveščen,
- postopke in ukrepe, ki so bili izvedeni, da se prepreči nadaljnja zloraba tajnih podatkov.

Izgubo ali nepooblaščenno razkritje tajnega podatka obravnava tudi 40. člen ZTP, ki določa, da je o tem treba obvestiti pooblaščenno osebo, ki mora takoj ukreniti vse potrebno, da se ugotovijo okoliščine, zaradi katerih je prišlo do izgube ali razkritja nepoklicani osebi, da se odpravijo škodljive posledice in prepreči ponovna izguba oz. nepooblaščenno razkritje tajnega podatka.

Posebno poglavje ZTP je V. poglavje – nadzor (členi 41. do 42.e), ki opredeljuje notranji in inšpekcijski nadzor nad izvajanjem predpisov o varovanju tajnih podatkov. Vlada RS je sprejela tudi uredbi, ki opredeljujeta notranji nadzor (Uredba o notranjem nadzoru nad izvajanjem zakona o tajnih podatkih in predpisov izdanih na njegovi podlagi, Uradni list RS, št. 106/02) in inšpekcijski nadzor (Uredba o izvajanju inšpekcijskega nadzora na področju varovanja tajnih podatkov in vsebini posebnega dela strokovnega izpita za inšpektorja (Uradni list RS, št. 94/06 in 81/16). Za odpravo morebitnih nepravilnosti, ugotovljenih z nadzorom, se določijo ukrepi in roki za njihovo odpravo.

ZTP v VI. poglavju (44., 44.a in 45. člen) opredeljuje kazenske določbe za prekršek, ki ga stori pravna oseba ali samostojni podjetnik ali posameznik, medtem ko Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12–uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17) v 260. členu opredeljuje kazenske določbe za izdajo tajnih podatkov.

[Na kazalo](#)

Dostopanje do tajnih podatkov EU stopnje tajnosti INTERNO

V skladu z 31.a členom Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11, v nadaljnjem besedilu: ZTP) imajo vse osebe, ki opravljajo funkcijo ali delajo v organu, dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti INTERNO, seveda v skladu s potrebo po seznanitvi in predhodno podpisano izjavo, da so seznanjene z ZTP in drugimi predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov. Predstojnik organa mora za te osebe pred podpisom izjave zagotoviti ustrezno usposabljanje s področja obravnavanja in varovanja tajnih podatkov (osnovno usposabljanje).

V skladu s prvim odstavkom 23. člena Uredbe o varnostnem preverjanju in izdaji dovoljenj za dostop do tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 71/06 in 138/06) osnovno in dodatno usposabljanje v organih izvajajo osebe oziroma organizacijske enote, ki jih določi predstojnik.

Oseba lahko dostopa do tajnih podatkov EU stopnje tajnosti INTERNO, če opravlja funkcijo ali izvaja naloge na delovnem mestu, na katerem potrebuje dovoljenje za dostop do omenjenih tajnih podatkov. Oseba, ki bo imela dostop do tajnih podatkov EU stopnje tajnosti INTERNO, mora poleg pogojev iz 31.a člena ZTP podpisati še izjavo o seznanitvi s predpisi, ki urejajo obravnavanje in varovanje tajnih podatkov EU (obrazec I-EU), kar je v skladu s 16. členom navedene uredbe. Na obrazec I-EU se vpišejo osebni podatki (ime in priimek, rojstni podatki) ter kot stopnja tajnosti "INTERNO". Rubrike, ki se nanašajo na podatke o dovoljenju, se ne izpolnjujejo.

V skladu z 28. členom ZTP Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov priporoča, da se podpisana izjava o seznanitvi s predpisi, ki urejajo obravnavanje in varovanje tajnih podatkov EU, hrani v kadrovske evidenci te osebe.

Tajni podatki EU stopnje tajnosti INTERNO se obravnavajo v ustreznem upravnem območju, katerega določi predstojnik organa s sklepom.

[Na kazalo](#)

Osnovno usposabljanje s področja obravnavanja in varovanja tajnih podatkov, ko oseba nima več veljavnega dovoljenja za dostop do tajnih podatkov

Kadar bo oseba, ki ima dovoljenje, tudi po poteku njegove veljavnosti potrebovala dostop do tajnih podatkov, mora na podlagi 26. člena Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11, v nadaljnjem besedilu: ZTP) pristojni predlagatelj iz 22.f člena ZTP **najmanj tri mesece pred iztekom njegove veljavnosti pristojnemu organu predlagati uvedbo postopka za izdajo novega dovoljenja.**

V skladu s četrtnim odstavkom 4. člena Uredbe o varnostnem preverjanju in izdaji dovoljenj za dostop do tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 71/06 in 138/06) mora predlagatelj priložiti predlogu za izdajo dovoljenja za dostop do tajnih podatkov tudi dokazilo o osnovnem usposabljanju s področja obravnavanja in varovanja tajnih podatkov. Navedeni člen uredbe opredeljuje, da se dokazilo o osnovnem usposabljanju priloži v primeru, ko oseba še nima dovoljenja za dostop do tajnih podatkov, in za osebo, za katero se predlaga postopek varnostnega preverjanja za potrditev veljavnosti dovoljenja (25.c člen ZTP). V obeh primerih dokazilo ne sme biti starejše od enega leta.

Na podlagi navedenega mora torej tudi oseba, ki na dan podanega predloga za izdajo dovoljenja za dostop do tajnih podatkov **nima veljavnega dovoljenja** za dostop do tajnih podatkov, predložiti dokazilo o osnovnem usposabljanju. To velja tudi v primerih iz prvega odstavka 26. člena ZTP, če predlagatelj pristojnemu organu ne poda predloga za izdajo novega dovoljenja pred iztekom veljavnosti prejšnjega. V kolikor je dokazilo starejše od enega leta, se mora oseba ponovno udeležiti osnovnega usposabljanja s področja obravnavanja in varovanja tajnih podatkov.

[Na kazalo](#)

Prevajanje oznak stopenj tajnosti

Prevajanje dokumentov, ki imajo opredeljeno stopnjo tajnosti, je opredeljeno v 27. členu Uredbe o varovanju tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 74/05, 7/11 in 24/11-popr.). Slednji v prvem odstavku določa, da organ ali organizacija, ki zaradi opravljanja nalog dokument, ki vsebuje tajne podatke, prevede v drug jezik, mora na prevod napisati vse oznake tajnosti in evidenčne številke izvirnega dokumenta, v drugem odstavku pa je določeno, da je prevod dokumenta priloga izvirnika. Enako določilo predpisuje 17. člen Navodila za delo s tajnimi podatki zveze Nato in EU št.02239-3/2009/28 z dne 4. 6. 2009.

Zakon o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11) v 20. členu med drugim določa, da tajni podatki tuje države ali mednarodne organizacije praviloma ohranijo oznake, ki so v rabi v tuji državi ali mednarodni organizaciji.

Posamezni mednarodni sporazumi, ki jih je Republika Slovenija sklenila s posameznimi državami in mednarodnimi organizacijami o izmenjavi in medsebojnem varovanju tajnih podatkov obvezno

vključujejo določilo o primerljivih stopnjah tajnosti in temu ustreznih oznakah tajnosti, ne pa o njihovem prevajanju.

Iz zgoraj navedenega izhaja, da prevedeni dokument, ki je sicer vedno le priloga izvirnega dokumenta in ne samostojni dokument, ohrani izvirne oznake stopenj tajnosti.

Stališče o ohranjanju izvirnih oznak stopenj tajnosti je usklajeno tudi s Sektorjem za prevajanje Generalnega sekretariata Vlade RS.

[Na kazalo](#)

Označevanje vladnih gradiv s stopnjo tajnosti

Želeli bi vas opozoriti na problematiko določanja stopnje tajnosti gradivom na podlagi Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11, v nadaljnjem besedilu: ZTP). V praksi se namreč še vedno pogosteje dogaja, da vladna gradiva nosijo oznako tajnosti, čeprav za tovrstno oznako ne izpolnjujejo zakonskih pogojev. 5. člen ZTP namreč eksplicitno določa, v katerih primerih se gradivu določi stopnja tajnosti.¹ Prav tako je pri uporabi določbe prvega odstavka 11. člena ZTP potrebno upoštevati določbe ostalih treh odstavkov istega člena, ki se nanašajo na oceno možnih škodljivih posledic. Ocena možnih škodljivih posledic je namreč podlaga za določitev stopnje tajnosti podatku.

Na problematiko zlorabe instituta tajnosti je že večkrat opozorila tudi informacijska pooblaščenka, zaradi suma kršitev določb ZTP pa so čedalje pogostejši tudi obiski inšpektorja za notranje zadeve, ki preverja sistem določanja, označevanja, varovanja in dostopa do tajnih podatkov.

Glede na navedeno predlagamo, da v bodoče stopnjo tajnosti dokumentom določate bolj preišljeno in da v primerih, ko se odločite za določitev stopnje tajnosti podatku, dosledno upoštevate določbe ZTP, vključno z določbami glede ocene možnih škodljivih posledic.

Naj ob tem izpostavim, da tudi Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06–uradno prečiščeno besedilo in 117/06 – ZDavP-2) omogoča nekatere izjeme dostopa javnosti do informacij, s katerimi lahko na bolj primeren način dosežemo podoben namen, kot ga želimo običajno doseči, ko določenim dokumentom določamo stopnjo tajnosti – torej, da dokument v fazi izdelave oziroma usklajevanja in sprejemanja še ni dostopen javnosti.

¹ Po določbah tega zakona se lahko določi za tajnega podatek, ki je tako pomemben, da bi z njegovim razkritjem nepoklicani osebi nastale, ali bi očitno lahko nastale, škodljive posledice za varnost države ali za njene politične ali gospodarske koristi in se nanaša na:

1. javno varnost;
2. obrambo;
3. zunanje zadeve;
4. obveščevalno in varnostno dejavnost državnih organov Republike Slovenije;
5. sisteme, naprave, projekte in načrte, pomembne za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost državnih organov Republike Slovenije;
6. znanstvene, raziskovalne, tehnološke, gospodarske in finančne zadeve, pomembne za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost državnih organov Republike Slovenije.

[Na kazalo](#)

Dostopanje do tajnih podatkov stopnje tajnosti INTERNO po preklicu dovoljenja za dostop do tajnih podatkov – stališče

Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov je bil zaprošen za stališče glede urejanja delovnih pogojev javnim uslužbencem, ki so jim bila zaradi potrditve suma varnostnega zadržka iz 27. člena Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11, v nadaljnjem besedilu: ZTP) izdana dovoljenja za dostop do tajnih podatkov preklicana.

25.b člen ZTP določa, če je pri osebi, ki ima dovoljenje za dostop do tajnih podatkov, podan sum obstoja varnostnega zadržka iz 27. člena ZTP, se opravi vmesno varnostno preverjanje. V povezavi z 12. členom Uredbe o varnostnem preverjanju in izdaji dovoljenj za dostop do tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 71/06 in 138/06) se za preverjano osebo prekliče dovoljenje za dostop do tajnih podatkov, če se pri vmesnem varnostnem preverjanju sum varnostnega zadržka potrdi.

V skladu z 31.a členom ZTP imajo vse osebe, ki opravljajo funkcijo ali delajo v organu, dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti INTERNO. Slednjega si pridobijo po opravljenem osnovnem usposabljanju s področja obravnavanja in varovanja tajnih podatkov in s podpisom izjave, da so seznanjene z ZTP in drugimi predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov, in da se zavezujejo s tajnimi podatki ravnati v skladu s temi predpisi. Za dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti INTERNO torej ni postopka varnostnega preverjanja, ki se zaključi bodisi z izdanim dovoljenjem za dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti ZAUPNO ali višje bodisi z zavrnitvijo izdaje omenjenega dovoljenja. Tajni podatki stopnje tajnosti INTERNO so podatki, katerih razkritje nepoklicani osebi bi v povezavi s 5. členom ZTP lahko škodovalo delovanju ali izvajanju nalog organa.

Na podlagi povedanega in v skladu z 38. členom ZTP, ki določa, da se mora v vsakem organu in organizaciji – predstojnik mora izdati akt – vzpostaviti sistem postopkov in ukrepov varovanja tajnih podatkov, ki ustreza določeni stopnji tajnosti in onemogoča njihovo razkritje nepoklicanim osebam, je Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov na stališču, da je v primeru preklica dovoljenja za dostop do tajnih podatkov javnemu uslužbencu, za katerega je eden izmed pogojev za zasedbo delovnega mesta tudi dovoljenje za dostop do tajnih podatkov, poleg določb zakona, ki ureja sistem javnih uslužbencev, potrebno upoštevati določbe internih aktov, kateri določajo sistem postopkov in ukrepov varovanja tajnih podatkov stopnje tajnosti INTERNO v organu, saj se tajni podatki te stopnje tajnosti nanašajo izključno na delovanje in izvajanje nalog posameznega organa.

[Na kazalo](#)

Drugi odstavek 48. člena Zakona o tajnih podatkih – »ponovna uporaba« in »posredovanje« tajnega podatka

Prvi odstavek 48. člena Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11) določa, da je tajnim podatkom, ki jim je bila stopnja tajnosti določena po prejšnjih predpisih in so v zbirki nerešenih zadev, treba spremeniti stopnjo tajnosti skladno z navedenim zakonom najpozneje do 31.12.2004.

Nadalje drugi odstavek istega člena določa, da ne glede na rok iz prejšnjega odstavka oznake stopnje tajnosti ni treba spremeniti tajnim podatkom v elektronski ali drugi (ne papirni) obliki oziroma v tekoči ali stalni zbirki dokumentarnega gradiva. Tem tajnim podatkom je treba oznako stopnje tajnosti spremeniti ob njihovi ponovni uporabi ali posredovanju drugemu uporabniku.

Iz navedenega izhaja, da določba drugega odstavka, ki se nanaša na tajne podatke v obliki dokumentarnega gradiva, velja le za dokumentarno gradivo, ki se je v času uveljavitve ZTP-A (Uradni list RS, št. 101/03) že nahajalo v tekoči ali stalni zbirki dokumentarnega gradiva. Tem dokumentom je

ob ponovni uporabi ali posredovanju drugemu uporabniku treba spremeniti stopnjo tajnosti. Ocenjujemo, da je stopnjo tajnosti možno spremeniti ob ponovni oceni varnostnega pomena vsebine dokumenta, kar lahko opravi pooblaščen osebja za določitev stopnje tajnosti podatku.

Pojma "ponovna uporaba" ne definira noben predpis, menimo pa, da gre pri tem za ponovno vsebinsko obravnavo tajnega podatka, ko se dokument s tajnim podatkom ponovno prenese v zbirko nerešenih zadev. Če nastopi potreba, da se takšen dokument posreduje izven organa, gre za razloge zajete v pojmu "posredovanje drugemu uporabniku«.

Zgolj premeščanje dokumentarnega gradiva iz tekoče v stalno zbirko ne sodi pod pojem "ponovne uporabe", saj gre pri tem le za tehnično opravilo, ki ga v skladu z Uredbo o upravnem poslovanju izvedejo zaposleni v glavi pisarni.

Glede na navedeno:

1. Odbiranje in prenos gradiva iz tekoče v stalno zbirko ter odbiranje arhivskega gradiva iz stalne zbirke dokumentarnega gradiva ne predstavlja "ponovne uporabe", saj gre v tem primeru za tehnično in ne vsebinsko manipulacijo s tem gradivom.
2. Prenos gradiva iz tekoče zbirke v stalno zbirko dokumentarnega gradiva znotraj istega organa ne predstavlja "ponovne uporabe".
3. Izročitev dokumentarnega gradiva pristojnemu arhivu prav gotovo pomeni "posredovanje drugemu uporabniku), zato je gradivo predhodno treba urediti tudi glede morebitne tajnosti podatkov, ki jih takšno gradivo vsebuje. Na to napotuje tudi šesti odstavek 40. člena Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14), ki določa, da je javnopravna oseba, ki izroči javno arhivsko gradivo arhivu, dolžna gradivo označiti z ustreznimi roki nedostopnosti.

[Na kazalo](#)

Izjemno označevanje tajnih podatkov – 7. člen Uredbe o varovanju tajnih podatkov

Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov večkrat prejme vprašanje, ki se nanaša na možnost označevanja samo dela dokumenta z določeno stopnjo tajnosti, medtem ko bi preostali del dokumenta bil brez stopnje tajnosti. Gre za vprašanje ali je možno le odstavek ali dva nekega dokumenta označiti s stopnjo tajnosti in kako. V zvezi s tem dajemo naslednje pojasnilo:

Uredba o varovanju tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 74/05, 7/11 in 24/11-popr., v nadaljnjem besedilu: uredba) v 7. členu določa, da se v dokumentu, ki vsebuje tajne podatke, izjemoma lahko označi vsak odstavek z različno stopnjo tajnosti, in sicer tako da:

- se na začetku in na koncu vsakega odstavka vpišejo oznake (I), (Z), (T), (ST);
- je dokument, ki vsebuje več odstavkov različnih stopenj tajnosti, označen z najvišjo stopnjo tajnosti posameznega odstavka;
- se v prostor za dodatne oznake vpiše: »Odstavki so označeni z različno stopnjo tajnosti.«

Pooblaščen osebja, ki je določila stopnjo tajnosti, mora v pisni oceni zapisati tudi razloge za določitev različne stopnje tajnosti posameznih odstavkov.

Navedena določba torej omogoča, da so deli nekega dokumenta označeni z različno stopnjo tajnosti, kar pomeni, da so lahko tudi brez stopnje. Celoten dokument se označi z najvišjo stopnjo tajnosti, s katero je označen posamezen odstavek tega dokumenta. V praksi to pomeni, da je oznaka najvišje stopnje tajnosti odstavka v dokumentu zapisana v glavi in nogi dokumenta na vsaki strani dokumenta, posamezni odstavki besedila dokumenta pa so označeni glede na možne škodljive posledice, ki bi nastale, če bi se tajni podatek razkril nepooblaščenim osebam. Če uveljavimo izjemno označevanje, moramo uporabiti tudi dodatno označevanje; le to je omenjeno v tretji alineji prvega odstavka 7. člena uredbe v povezavi s 6. členom uredbe, ki se nanaša na dodatno označevanje. Besedilo »Odstavki so

označeni z različno stopnjo tajnosti« se skladno z drugim odstavkom 7. člena zapiše pod oznako stopnje tajnosti v glavi dokumenta. Iz Priloge 1 uredbe je jasno razvidno, da je prostor za dodatno oznako v glavi, in sicer pod oznako stopnje tajnosti. Ob uveljavitvi dodatnega in izjemnega označevanja je potrebno navedeno obrazložiti v pisni oceni možnih škodljivih posledic.

Tak dokument se obravnava (evidentira, prenaša, uničuje in podobno) v skladu z najvišjo stopnjo tajnosti dela dokumenta. Dostop do celotnega dokumenta ima oseba z dovoljenjem za dostop do tajnega podatka ustrezne stopnje tajnosti v skladu s potrebo po seznanitvi oziroma, če je dokument označen s stopnjo tajnosti INTERNO, pa v skladu z 31.a členom Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11) oseba, ki je bila na osnovnem usposabljanju s področja tajnih podatkov in je podpisala izjavo o seznanjenosti s predpisi, ki urejajo dotično področje.

Prednost tovrstnega označevanja, če je del dokumenta brez stopnje tajnosti, je v tem, da se del dokumenta, ki stopnje tajnosti nima, obravnava skladno s predpisi, ki urejajo poslovanje z dokumentarnim gradivom, katero seveda ni tajno. Obravnava takega dela dokumenta (na primer razmnoževanje, prepisovanje, prevajanje ali izvlečki za potrebe nekega novega dokumenta) ne podleže tako strogim ukrepom varovanja, kot to velja za varovanje tajnih podatkov.

Ocenjujemo tudi, da bi tovrsten pristop v praksi pripomogel k zmanjšanju števila tajnih podatkov, kar je bil eden od ciljev zakonodajalca pri pripravi zakona in ustreznih podzakonskih aktov. Priporočljivo je, da so osebe pooblaščenice za določanje tajnih podatkov bolj selektivne in z določeno stopnjo tajnosti označijo le tiste dele dokumenta, ki dejansko izpolnjujejo materialne kriterije tajnosti.

[Na kazalo](#)

Pooblastilo za določanje tajnih podatkov – pojasnilo

Ocena možnih škodljivih posledic predstavlja v slovenskem sistemu varovanja tajnih podatkov temelj določitve stopnje tajnosti podatka in s tem tudi odločitve, da se določeni podatki in informacije z delovnega področja državnih organov Republike Slovenije, ki se nanašajo na javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ali obveščevalno in varnostno dejavnost države, za določeno časovno obdobje določijo za tajne in podredijo posebnemu režimu varovanja, s katerim se odtegnejo nepooblaščenim osebam in javnosti v celoti.

Zakon o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in št. 60/11) v drugem odstavku 11. člena določa, da mora pooblaščenica oseba pri določanju stopnje tajnosti oceniti možne škodljive posledice za varnost države ali za njene politične in gospodarske koristi, če bi bil podatek razkrit nepoklicani osebi. Na podlagi te ocene se podatku določi stopnja tajnosti in način prenehanja, nato pa se ga označi s predpisanimi oznakami. Tretji odstavek istega člena določa, da mora biti ta ocena v pisni obliki.

Uredba o varovanju tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 74/05, 7/11 in 24/11-popr.) v 4. členu določa, da mora biti vsak dokument ob določitvi stopnje tajnosti vidno označen s predpisanimi oznakami. Nadalje uredba določa, da se pisna ocena, na podlagi katere je bila določena stopnja tajnosti podatka, hrani kot priloga dokumenta pri organu, ki je določil stopnjo tajnosti.

Navedeno pomeni, da je podlaga za določitev tajnega podatka ocena možnih škodljivih posledic iz katere je nedvoumno razvidno, na kateri tajni podatek oziroma dokument se nanaša, obrazložitev stopnje tajnosti, način prenehanja tajnosti ter pooblaščenica oseba, ki je podpisnik ocene in je hkrati oseba, ki je tajnost podatku določila.

[Na kazalo](#)

Opredelitev pojma »predstojnik organa« po Zakonu o tajnih podatkih

Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov glede pravilnega razumevanja in opredelitve pojma »predstojnik organa« po Zakonu o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06–uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11) podaja naslednje mnenje:

V skladu z Zakonom o tajnih podatkih se razume pod pojmom »predstojnik organa« zgolj ministra, pristojnega za vodenje resorja, in ne tudi predstojnikov organov v sestavi dotičnega ministrstva, to je na primer glavnega inšpektorja, generalnega direktorja Policije, načelnika Generalštaba Slovenske vojske,...saj slednji namreč za svoje delo odgovarjajo neposredno ministru. Minister je namreč tisti, ki v skladu s sprejeto politiko vodi in predstavlja ministrstvo, izdaja predpise in druge akte v skladu z zakonom ter sprejema druge odločitve iz pristojnosti ministrstva.